

Helsingiläinen Katja Pulkkinen asuu teltassa Rastilan leirintäalueella, koska saa sisätiloissa home- ja kemikaalioireita. Muutakaan mahdollisuutta ei ole. "Ihmisiä, jotka sairastelevat vakavasti asunnoissa ja joutuvat muuttamaan jatkuvasti, on hirveästi."

Homesairaajat asuvat teltoissa

Helsingin kaupunki yrittää nyt selvittää, miten homeyliherkkiä voisi auttaa asumisessa.

Jarkko Hakala HS

FAKTA

Hirsimökki tai metallikontti

■ Yliherkkyyssairaudesta kärsivät ovat toivoneet Helsingin kaupungilta asunnoikseen pieniä, perinteisellä tavalla rakennettuja hirsimökkejä tai metallisia asuntokontteja, joissa oireet voivat helpottaa.
■ Tilapäisavuksi he toivovat leiripaikkaa, jossa olisi vessa, pesupaikka, keittomahdollisuus ja sähköä esimerkiksi kännyköiden lataamiseen.
■ Kaupunki on jo tarjonnut yhtä tonttia, mutta se ei käynyt, koska sen vieressä oli kosteusvaurioita kärsinyt rakennus. Sopivaa paikkaa etsitään yhä.

"Tämä on ensi kerta, kun avunpyyntöön vastataan jollain tavoin", hän sanoo.

Pienikin määrä homeitiötä ilmassa voi aiheuttaa Pulkki-

selle esimerkiksi lamauttavia kipuja, tuntohäiriöitä ja suun verenvuotoja.

"Minulla on mennyt käytännössä kolme vuotta parvekkeella, ulkona tai todella kipeänä asutokokeiluissa."

Takana on satoja asunonäyttöjä ja lukuisia vuokra-asuntoja. Missään hän ei ole kyennyt olemaan.

Pulkkinen altistui homeelle jo koulussa ja opiskellessa, mutta oireet räjähtivät käsiin, kun hän muutama vuosi sitten asui Inarissa homeisessa rivitalossa.

TOINEN homeen uhri **Ari Koponen** joutui sairastuttuaan luopumaan kodistaan ja työpaikastaan. Toukokuussa hän lopulta muutti telttaan. Koponen on yrittänyt asua jo useissa asunnoissa, mökillä ja ystävien luona.

Yhteiskunnan tulisi Koposen mielestä tunnustaa uuden sairauden olemassaolo ja edes yrittää etsiä siihen hoitoa sen sijaan, että vain astmaa ja keuhkosairauksia tutkitaan.

"Olen keski-ikäinen mies,

tehnyt pitkään työtä ja kasvatanut kaksi lasta aikuiseksi. Olen hoitanut panokseni samoin kuin monet muut ikätoverit. Nyt odotan yhteiskunnalta vastavuoroisuutta."

TUNNELIN päähän on ilmestynyt valo. Helsingin kaupunki on alkanut myöntää pahasti sairastuneille avustusta muun muassa telttojen ostamiseen.

Apu on tarpeen. Jo teltan pitäminen leirintäalueella maksaa kesällä 600 euroa kuussa.

Pulkkinen arvioi, että home- tai kemikaaliyliherkkyydestä kärsivät tuhannet tai kymmenentuhannet suomalaiset.

"Jo parisataa kaltaistamme vammauttavasti sairastunutta on pyytänyt yhdistykseltämme hätämajoitusta."

Sairaus on kiistelty, eikä sen syntymekanismia tunneta kunnolla. Suomessa sillä ei ole diagnoosinumeroa. Pulkkinen mukaan Saksassa, Itävallassa ja Japanissa sellainen on.

Mahdollisuus diagnoosiin voi vaikuttaa esimerkiksi sairasturvan saamiseen.

POIMINTA

Kunnat ovat jääneet omilleen

KUNTIEN käytössä ei ole valtakunnallisia ohjeita tai suosituksia uudenlaisten homesairaiden elämän helpottamiseksi. Siksi Helsinki otti itse härkää sarvista.

"Kaupunki on nyt pyytänyt asiantuntijaselvitystä, mutta on pakko todeta, että valtakunnallista ratkaisua tässä haetaan", sanoo sosiaaliviraston johtava asiantuntija **Jarmo Rähä**.

VAIKUTTAA siltä, että kunnat saavat jatkaa omillaan. Ministeriön ohjeita ei ole tiedossa.

Homepakolaisten mukaan ongelma on rakentamistavoissa ja kemikaaleissa, jotka saavat kosteusvauriomikrobit tuottamaan elimistön sekoittavia toksiineja.

HE korostavat, että homeoireet ovat yhä useammin neurologisia, jolloin ne eivät ilme-

"Ohjetta ympäristöyliherkkien kohtaamiseksi ei ole valmisteilla sosiaali- ja terveydenhuollossa. Ohjeiden tarve arvioidaan tänä vuonna ministeriön ja asiantuntijalaitosten yhteistyönä", kertoo johtaja **Jari Keinänen** sosiaali- ja terveysministeriön ympäristöterveyden ryhmästä.

Lääkärin koulutusta aiotaan kehittää, jotta se huomioisi uudet ympäristösairaudet entistä paremmin. Samoin selvitetään, kuinka ympäristösairauksia diagnosoidaan muissa maissa.

ne astmana tai keuhkosairauksina.

Toisinaan oireita on pidetty psykologisina, minkä sairastuneet kokevat vääräksi.

"Näin meiltä viedään oikeus olla sairas", Pulkkinen sanoo.

"Lääkärit eivät osaa auttaa, sillä koulutukseen ei kuulu edes perustietoa aiheesta."